

Hengellisen työntekijöiden ihmissuhteista

Johdanto

”Matka Intiaan ei tee ihmisestä lähetystyöntekijää.” Vaikka omaisimme hengellistä kokemusta, opetuslapseuskoulutuksen ja kypsän kristillisen mielenlaadun, se ei vielä takaa elämän kestäväää palvelusta Jumalan valtakunnan työssä. Tarvitaan jatkuvaa rukousta ja jatkuvaa kasvua. Missään ei tarvita niin paljon itsekuria kuin ihmissuhteissa.

Läheisissä työtoverisuhteissa hankaukset ovat vaarallisia varsinkin, kun hengellisessä työssä edellytetään vahvojen luonteenpiirteiden kehittämistä. Ilman itsekuria juuri ne aiheuttavat helposti kitkaa.

Toinen merkittävä syy ongelmiin on varsinkin lähetystyössä olosuhteet, joissa mahdollisuus yksityiselämään on vähäistä. Eristäytyneisyys ja yksinäisyys, esiintyminen monia varten kärjessä ja ympäristön hengellinen pimeys kärjistävät esiin nousevia ongelmia. Työn raskas paine, uuvuttava ilmasto ja sairaudet panevat ihmissuhteet kovalle koetukselle. Kun olemme yllirasittuneita ja hengellisesti masentuneita, hyvin pienet asiat riittävät aiheuttamaan hermostuneisuutta.

Työntekijöiden luonteiden erilaisuus on kolmas tekijä, joka aiheuttaa helposti kitkaa työyhteisössä ja seurakunnassa.

Jännitteiden syitä

Syitä hankauksiin on tietenkin suuri joukko, mutta neljä tärkeintä ovat arvostelu, valittelu, ikävät tavat ja erimielisyydet.

Rakkaudeton arvostelu ja työtoverien virheiden etsiminen voi olla tulosta väsymyksestä. Se voi syntyä reaktiona stressiin tai halusta juoruilla. Sopeutumattomuus olosuhteisiin vaikuttaa myös usein taustalla. Oli syy mikä tahansa, arvostelumielinen ilmaisee hengellistä lankeemusta. Se osoittaa, että ihminen on kyvytön ajattelemaan muissa ”*sitä, mikä on oikeaa, puhdasta, rakastettavaa, hyvältä kuuluvaa ja kiitettävää*”.

On tietenkin olemassa myös rakentavaa arvostelua, joka pyrkii voittamaan veljen tai sisaren ja tahtoo auttaa häntä.

On ihmisiä, joilla on hyvin kehittynyt arvostelukyky. Jos ja kun se on Herran käytössä, sitä tarvitaan kipeästi rakentavaan kritiikkiin, vaikeiden tilanteiden erittelyyn ja vastauksien löytämiseen moniin kysymyksiin. Mutta tällaisilla ihmisillä on vaara tulla koviksi ja kriittisiksi. Heille tulee kiusaus pyrkiä masentamaan ja heikentämään veljiään ja sisariaan.

Jos meillä on tätä kykyä jossain määrin, niin se on annettu meille avuksi ja rakennukseksi. Se vaatii kuria ja pyrkimystä rakentaviin lopputuloksiin. Olemme tilivelvollisia tästäkin ominaisuudestamme.

Edelliseen läheisesti liittyy **valittelu**, oikeutettu vikojen etsiminen. Se on usein oire kyvyttömyydestä sopeutua. Usein valittelu kohdistuu ruokaan, säähän ja järjestelyihin. Mooses joutui kärsimään siitä syvästi! Valittelu juontaa juurensa itsesääliin.

Vain kuoleminen itselle ja itsekeskeisyydelle, omille oikeuksille ja vaatimuksille, kykenee ratkaisemaan ongelman. Suuren minän täytyy langeta tomuun.

Kurittomat tavat ovat myös yleinen syy hankauksiin. Ne nousevat usein aikaisemalta taustaltamme. Ärsytämme inhottavilla tavoillamme niitä, jotka joutuvat elämään lähellämme. Meidän tulee valvoa itseämme sellaisissa asioissa kuin siisteys, syöminen ja juominen, täsmällisyys, liioittelu, tuhlailu, äänekkyyys, metelöinti, huolimattomuus, puheliaisuus, pahantuulisuus jne.

Kitkaa aiheuttavat erityisesti **erimielisyydet**. Niitä esiintyy kotiasioiden hoidossa, työasioissa, työmenetelmissä, toimenpiteistä ja keinoista, mihin joissain tilanteissa on ryhdyttävä. Tällöin ei pidä riidellä, jöröttää, uhkailla, esiintyä liian varmasti ja mahtipontisesti eikä painostaa muita toimimaan oman mielensä mukaan. Silloin pitää tutkia Sanaa ja etsiä Pyhän Hengen mieltä asiassa.

”Intohimoinen omistautuminen asioille, jotka ovat todella tärkeitä” ratkaisee useat ongelmat. Saamme olla eri mieltä, jos jossain asiassa meillä on erilainen valo, mutta meidän ei pidä riidellä.

Ihmisten ymmärtäminen

Usein arvostelemme ihmisiä ulkoisten seikkojen perusteella, vaikka meidän pitäisi tunkeutua ensin salattuihin ytimiin. Hyvin paljon jännitteitä vältettäisiin, jos rakkauksen hengessä pyrkisimme todella paneutumaan työtoveriemme taustoihin – ehkä niihin koviinkin taisteluihin, joita heillä on ollut ja jotka ehkä yhä jatkuvat, jotta he säilyttäisivät itsekurin, valvoisivat ja kasvaisivat kristityn mielenlaadussa.

Meidän tulee ensiksi ymmärtää itseämme. Meidän on hyvä tiedostaa omat heikkouksemme ja asiat, joissa tarvitsemme itsehillintää, ja nähdä kohdat, joissa tarvitsemme uskon avuja, hyvyyttä, luotettavuutta ja hengen hedelmää.

Meidän tulee pitää toinen toistamme parempina kuin itseämme. Usein jännityksen syynä on se, ettemme halua palvella vaan tulla palvelluiksi. Kristuksen mieli merkitsee oman pään hylkäämistä, asettumista tärkeysjärjestys toisten mukaan ja luopumista etuoikeuksistamme.

Oman asemamme ymmärtäminen

Meidän tulee tajuta olevamme Kristuksen ruumiin jäseniä ja keskinäisessä riippuvuudessa toinen toisistamme. Monien on erittäin vaikeaa hyväksyä omia rajoituksiaan. Heidät on asetettu ihmisryhmään, jossa on lahjakkaita, kyvykkäitä ja heitä hengellisesti kypsempinä ja kasvaneempina. He eivät voi hyväksyä tosiasiaa, että Jumala on tehnyt heistä toisenlaisia ja suunnitellut heille erilaisen tehtävän Kristuksen ruumiissa. Paljon taisteluita, stressiä ja hankausta vältettäisiin, jos he hyväksyisivät sen, millaisiksi Jumala on heidät tehnyt, Hänen antamansa koulutuksen ja luonteen, jonka Hän on antanut, kyvyt, joilla Hän on varustanut heidät ja jos he tyytyisivät siihen paikkaan, jonka Hän on antanut heille.

Alemmuuskompleksi ilmenee monin eri tavoin ja aiheuttaa jännitteitä ja kyvyttömyyttä hyväksyä itseään Herran antamalle paikalle. Se aiheuttaa kateutta, tekee happamaksi ja estää meitä käyttökelpoisuudesta.

Jos ymmärtäisimme asemamme, niin iloitsisimme, että toiset ovat erilaisia ja rohkaisisimme heitä käyttämään erilaisia lahjojaan saman aikaisesti, kun itse teemme parhaamme Herran palveluksessa. Jännitteiden aihe on haluttomuus tunnustaa oma paikkamme ruumiissa ja hyväksyä rajoitettu rooli. Sitä lisää paremman ja suuremman aseman etsiminen itselleen ja halu voittaa toiset, joille Herra on antanut erilaiset lahjat toisia tarkoituksia varten.

Päämääriemme ymmärtäminen

Kristuksella tulee olla kaikessa etusija. *”Siitä he tuntevat teidät minun opetuslapsikseni, että teillä on keskinäinen rakkaus.”*

Kuri ei ole pelkästään kielteistä. Sillä on sekä miinus että plus puolensa. Kuri voidaan määritellä siksi, mikä tuottaa itsehallintaa, järjestystä ja yhteistyökykyä. Se suuntautuu itsensä kieltämiseen ja puhdistautumiseen (karsimiseen), mutta sen myönteisenä puolena on luontemme vahvistaminen ja rikastuttaminen. Kuolemme Kristuksen kanssa, jotta Hänen elämänsä pääsisi esiin. Se edellyttää päivittäistä kuolemista, kieltäymystä ja luonteenkasvua.

Herra on kutsunut meidät omalla kirkkaudellaan ja voimallaan ja niiden kautta lahjoittanut meille kallisarvoiset ja mitä suurimmat lupaukset, että te niiden avulla tulitte osallisiksi jumalallisesta luonnosta ja pääsisitte pakoon turmelusta, joka maailmassa himojen tähden vallitsee. Pyrkikää juuri siitä syystä innokkaasti osoittamaan uskossanne hyveitä, hyveissä ymmärrystä, ymmärryksessä itsehillintää, itsehillinnässä kärsivällisyyttä, kärsivällisyydessä jumalanpelkoa, jumalanpelossa veljesrakkaudesta ja veljesrakkaudessa rakkautta kaikkia kohtaan. (2. Piet. 1:3-7)

Olemme luodut hyviä töitä varten Jeesuksessa Kristuksessa ja Jumala järjestää päivittäin runsaasti tilaisuuksia niihin samoin kuin kurin harjoittamiseen. Kurin kautta ”hiekkamiehestä” voi tulla ”kallion mies”.

Saadaksemme lujan sydämen, vakiintuneen uskon ja kestäväen luotettavuuden tarvitsemme päivittäistä itsekuria. Se merkitsee maltillisuutta, kohtuullisuutta ja raittiutta. Se edellyttää itsensä valvomista, jossa vastustamme sysäyksiä höllyyteen, taipumuksia antaa periksi ja vetäytyä velvollisuuksista. Itsekuri vastustaa taipumustamme luopua keskittymisestä ja asioiden läpiviennistä. Meidän tulee harjoittaa itseämme siinä, mikä on vähintään. Vähässä opittu synnyttää uskollisuutta paljossa.

Jos ”teräksen kova” ihminen, joka on kova omien asioidensa ajaja, muita kritisoiva, kärsimätön, harkitsematon ja tunteeton, mielihullu kärsivälliseksi, ymmärtäväksi, lempeäksi ja rakastavaksi, se edellyttää itseensä lujalla kädellä tarttumista ja toistuvaa nöyryytymistä Jumalan väkevän käden alle.

Jos jollakulla on elämässään niin paljon itsekorotusta, itsesääliä, itsekeskeisyyttä ja itsepäisyyttä, että hän haluaa aina tulla palvelukseksi, niin voidakseen uudistua hänen on päivä päivältä vastoin koko temperamenttiaan ja asenteitaan mentävä vapaaehtoisesti ja kestävästi palvelemaan toisia pienissä asioissa ja opittava iloitsemaan jokaisesta iskusta ja kolauksesta, joka kohdistuu häneen.

Joillekin tämä merkitsee jatkuvaa taistelua mukavuudenhalua, huolimattontaa elämäntapaa, epäsäännöllistä ja kuritonta ajankäyttöä vastaan. Paavali ”kuritti ruumis-

taan”. Opetelkaamme tekemään helpon sijasta vaikeaa, kestämaan tyynesti kovuus, kulkemaan yksin ja hyväksymään ongelmat ja vaikeat tilanteet hengellisen voiton ja hedelmän raaka-aineiksi. ”Kaikki minä voim Hänessä, joka minua vahvistaa” edellyttää itsekuria.

Vaikeat henkilöt

Jokaisella meistä on ympärillämme vaikeita ihmisiä. Heitä on pyrittävä auttamaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa esimerkiksi vasta työhön tulleita tai lähetystyössä ensimmäiselle kaudelle saapuneita. Heitä on autettava näkemään, mitä apua he tarvitsevat, missä he lankeavat ja miten he voivat päästä eteenpäin.

Joku on sanonut, että eräs suuri syy siihen, että on suuri määrä pastoreita ja lähetystyöntekijöitä, jotka eivät jatka viroissaan yli kymmentä vuotta, on niiden lukumäärä, jotka jatkoivat työtään, mutta eivät olleet hengellisesti käyttökelpoisia. Onko oikkein sallia sellaisten jatkaa palvelustaan, jotka eivät kykene sopeutumaan ja jotka menevät metsään omassa hengellisessä elämässään? Mitä voisimme tehdä heidän auttamisekseen?

Perussy katkenneelle yhteydelle on, että henkemme jää murtumattomaksi Kristuksen ristiin edessä. Jokainen katkennut ihmishuhde on perusteiltaan hengellinen kysymys.

Kirkoissamme, laitoksissamme ja jokaisessa kristittyjen työntekijöiden joukossa tulisi olla säännöllinen aika yhdessä, jossa viivytään Herran edessä Sanan äärellä. Siinä voimme sitten kantaa toistemme kuormia ja lankeemuksia ja liittyä toisiimme syvällä rakkauden ja rukouksen köydellä, joka perustuu keskinäiseen todelliseen ymmärtämiseen. Sen tulee olla jotain muuta kuin viikoittainen raamattupiiri opetuksesi tai päivittäinen rukoushetki työn tarpeiden hyväksi eikä se ole myöskään tarkoitettu hallintokysymysten keskustelupaikaksi. Se on aika, jolloin istutaan yhdessä antamassa ja vastaanottamassa niin kuin Maria aikanaan Jeesuksen jalkojen juuressa. Siinä otetaan pienet hankauskohdat esiin ja sovitaan rakkauden ja nöyryyden ilmapiiirissä.

Suhteemme työhön

Kolmella alueella tarvitaan itsekuria suhteessamme työhömmesi.

a) Olemme *riippuvaisuudessa työtovereistamme* Kristuksen ruumiissa. Oma panoksemme on rajoittunut samoin kuin käsityskykymme. Emme koskaan näe kokonaisuutta, näkökulmamme on yksipuolinen. Tarvitsemme muiden korjaavia mielipiteitä tasapainoisten arvioiden löytämiseksi. Tarvitsemme suitset individualismittemme, joka on eräs muoto itsekkyttämme.

Keskinäisen riippuvuuden tunnustaminen on tärkeätä. Ilman sitä ei voi toimia yksikönä eikä saada syvää henkilökohtaista yhteyttä toinen toisiimme. Tämä on tärkeää myös suhteessa toisiin seurakuntiin tai järjestöihin. Individualismi ja ryhmärajoittuneisuus saattaa näyttää voimalta, mutta se osoittautuu pitkän päälle kiroukseksi.

Yhteisten päätösten kunnioittaminen on tärkeää. Joillekin on todella kovaa hyväksyä muiden päätökset ryhmissä tai komiteoissa. Aina on vaikeaa hyväksyä ryhmän suunnitelmaa tai päätöstä vastoin omasta mielestä parempaa vaihtoehtoa. Se vaatii kurinalaisuutta. On muistettava, ettei ole olemassa mitään täydellisiä ratkaisuja on-

gelmiimme – ja Sielunvihollinen tietää sen hyvin. Kun päätös on tehty, meidän tulee päättäväisesti panna pois henkilökohtaiset mielipiteemme ja lojaaleina hyväksyä suunnitelma ja työskennellä niin, että omaksumme sen.

Erityisesti vasta työhön tulleiden ja vanhojen partojen välillä keskinäisen riippuvuuden tunnustaminen on tärkeää niin seurakuntatyössä kuin lähetyskentilläkin. Uudet tuovat uusia ideoita ja vanhoilla on kokemusta ja viisautta. ”Opimme historiasta, ettemme opi historiasta mitään” on usein liian totta. Vastatulleille on annettava aikaa oppia, jopa tehdä erehdyksiä. Uusilla on rohkeutta ja ideoita, vanhoilla viisautta ja varovaisuutta. Molempia tarvitaan.

b) Kuria tarvitaan *työn kohteeseen*. On tarkastettava aina, pyrkiikö työni todella seurakunnan synnyttämiseen ja kasvattamiseen vai johonkin muuhun.

c) Työntekijöillä on veloituksia kaikkia niitä kohtaan, jotka ovat lähettäneet ja ylläpitävät heitä. Työnantaja edellyttää työntekijöiltä lojaalisuutta. Työntekijä tarvitsee tauloudellista ja rukoustukea ja siksi hänen on myös *jaettava informaatiota* kaikille osapuolille. - Paavali ja Barnabas raportoivat seurakunnille kaikesta siitä, mitä Jumala oli tehnyt heidän kauttaan. Oikea informaation jakaminen on rakkautta.

Valtio, yksilö ja kirkko

Seurakuntatyö tapahtuu aina jossain valtiossa. Lähetystyössä suhde valtioon on erilainen kuin kotimaassa työskennellessä. Monet lähetystyöntekijät ovat etuoikeutettuja verrattuna paikalliseen väestöön. Informaation valtion asioista tulee olla rehellistä mutta ei repivää.

Työntekijöiden tulee kunnioittaa maan lakeja ja tarjota yhteistyötä hallitukselle periaatteella: *”Keisarille se, mikä keisarin on, ja Jumalalle se, mikä Jumalan on.”* Viranomaisia tulee kunnioittaa silloinkin, kun kohtaamme mielestämme naurettavia tapoja. Seurakunnan tulee seurakuntana erottautua politiikasta, mutta antaa silti äänensä kuulua oikeutta ja totuutta koskevissa asioissa.

Suhteessa kansaan työntekijöiden tulee hylätä ylpeys ja samaistua kulloiseenkin kulttuuriin eli istua siellä, missä hekin istuvat. Pietari sanoi Corneliukselle: *”Minäkin olen ihminen.”*

Jos työmme tapahtuu jonkun kansallisen seurakunnan tukemiseksi, meidän on syytä tiedostaa olevamme vieraita, joiden tehtävä ei ole organisoida tai määräillä eikä etsiä vikoja vaan rakastaa, palvella ja jakaa Kristuksen tyhjentämättömiä rikkauksia.

Lopuksi: Olkaa kaikki yksimielisiä ja myötätuntoisia, osoittakaa veljesrakkautta, olkaa hyväsydämissä ja nöyriä. Älkää kostako pahaa pahalla älkääkä herjausta herjauksella. Päinvastoin siunatkaa, sillä siihen teidät on kutsuttukin, että perisitte siunauksen. (1. Piet. 3:8-9)